

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	5
İÇİNDEKİLER.....	9
KISALTMALAR	15
GİRİŞ	19

BİRİNCİ BÖLÜM

CEZA MUHALEMESİNDE İSPAT, DELİL, TANIK VE ÇOCUKLARIN TANIKLIĞI

I. CEZA MUHALEMESİNDE İSPAT VE DELİL	23
A. CEZA MUHALEMESİNDE İSPAT.....	23
1. Genel Açıklamalar.....	23
2. Ceza Muhakemesinde Deliller	25
a. Genel Açıklamalar	25
b. Delilin Özellikleri.....	27
3. Delil Çeşitleri.....	29
a. Beyan Delili.....	29
b. Belge Delili.....	30
c. Belirti Delili	31
B. TANIK.....	32
1. Kavram ve Genel Açıklamalar	32
2. Tanıklığın Konusu.....	38
3. Tanık Beyanının Delil Değeri.....	40
4. Tanık Olarak Dinlenebilecek Kişiler	43
a. Genel Açıklamalar	43
b. Şüpheli, Sanık veya Suç Ortağının Tanıklığı	45
c. Mağdurun Tanıklığı.....	46
d. Hâkim ve Savcının Tanıklığı	50
e. Bilirkişinin Tanıklığı	51
II. ÇOCUKLARIN TANIKLIĞI	52
A. GEÇMİŞTEN BUGÜNE	52

1.	Antik Çağ ve Roma Hukuku	52
2.	Orta Çağ İtalyan Şehir Devletleri ve Cermen Hukuku.....	55
3.	İslam Hukuku ve Osmanlı Devleti.....	57
4.	Anglo-Amerikan Hukuk Sistemi.....	59
5.	19. Yüzyıl Sonrası Modern Ceza Hukuku	60
B.	ÇOCUKLARIN TANIKLIĞINA İLİŞKİN TEMEL KAVRAMLAR	62
1.	Suç Mağduru Çocuk.....	62
2.	Suçtan Zarar Gören Çocuk.....	66
3.	Suçta Sürüklenen Çocuklar	68
4.	Görgü Tanığı Çocuk	69
5.	Tanıklık Yükümlüğünü Sınırlandıran Bir Ölçüt Olarak Çocuğun Üstün Yararının Gözetilmesi İlkesi.....	72
6.	Kırılğan Tanık.....	77
7.	İkincil Mağduriyet.....	81
C.	GELİŞİM PSİKOLOJİSİ BAKIŞ AÇISIYLA ÇOCUKLARIN TANIKLIĞI	83
1.	Genel Açıklamalar	83
2.	Çocuklarda Bilişsel Gelişim	84
3.	Yaş Gruplarına Göre Çocuklarda Bilişsel Gelişim.....	88
a.	4 Yaşından Küçükler	88
b.	4-6 Yaş.....	91
c.	7-10 Yaş.....	96
d.	11-13 Yaş.....	98
e.	Değerlendirme	99
D.	ÇOCUKLARIN TANIKLIK YAPMASININ ÖNEMİ	101
E.	ÇOCUKLARIN TANIKLIĞINDA GÜNCEL DURUM.....	108

İKİNCİ BÖLÜM

ÇOCUK TANIKLARIN ÖDEVLERİ VE HAKLARI

I.	ÇOCUK TANIKLARIN ÖDEVLERİ	111
A.	TANIKLIK YAPMA ÖDEVİ.....	111
1.	Genel Açıklamalar	111
2.	Çocuklar Açısından Tanıklık Ödevini Reddeden Görüşler.....	113
a.	Kusur Ehliyetini Esas Alan Görüşler.....	114
b.	Vatandaşlık Hak ve Ödevlerini Esas Alan Görüşler.....	116
c.	Velayet Hakkını Esas Alan Görüşler	118

d. Çocuğun Üstün Yararı İlkesini Esas Alan Görüşler	120
e. Değerlendirme	122
B. HAZIR BULUNMA ÖDEVİ	124
1. Genel Açıklamalar.....	124
2. Çocuğun Gelmemesi ve Sonuçları	127
a. Zorla Getirme	127
aa. Mağdur Çocuğun Zorla Getirilmesi.....	127
bb. Görgü Tanığı Çocuğun Zorla Getirilmesi	128
b. Gelmeme Nedeniyle Ortaya Çıkan Masrafların Çocuk Tanığa Yüklenmesi	131
C. BEYANDA BULUNMA ÖDEVİ.....	134
1. Doğru Beyanda Bulunma Ödevi	134
2. Kimliğine İlişkin Sorulara Cevap Verme Ödevi.....	135
3. Tanıklık Yapmaktan Sebepsiz Çekilme.....	136
a. Genel Açıklamalar	136
b. Giderlere Hükmetme.....	138
c. Disiplin Hapsi.....	143
4. Yalan Tanıklık Suçu	144
D. YEMİN ETME ÖDEVİ	149
1. Yemin Zorunluluğu	149
2. Yemin Ettirilmeyen Çocuklar	151
a. Mağdur Çocuklar	151
b. Suça Sürüklenen Çocuklar	152
c. Görgü Tanığı Çocuklar	153
aa. Onbeş Yaşından Küçükler	153
bb. Ayırt Etme Yeteneği Olmayanlar.....	153
3. Yeminden Çekilme.....	155
a. Genel Açıklamalar	155
b. Yeminden Sebepsiz Çekilmenin Sonuçları.....	156
II. ÇOCUK TANIKLARIN HAKLARI	157
A. HAKLARINI ÖĞRENME HAKKI	157
B. TANIKLIKTAN ÇEKİLME HAKKI	161
1. Genel Açıklamalar.....	161
2. Tanıklıktan Çekilmenin Önemini Anlayamayanlar.....	163
a. Kanuni Temsilcinin Onayı	165

b.	Kanuni Temsilcinin Şüpheli veya Sanık Olması.....	169
3.	Tanıklıktan Çekilme Nedenleri	172
a.	Şüpheli veya Sanığa Yakınlık.....	172
aa.	Eş ve Nişanlı.....	175
bb.	Kan veya Kayın Hısımlığından Altsoy-Üstsoy	179
cc.	Üçüncü Derece Dâhil Kan veya İkinci Derece Dâhil Kayın Hısımları.....	180
dd.	Evlatlık	181
b.	Meslek ve Sürekli Uğraş Nedeniyle Tanıklıktan Çekilme.....	184
c.	Devlet Sırrı Nedeniyle Tanıklıktan Çekilme	185
4.	Tanıklıktan Çekilme Usulü	186
C.	NEMO-TENETUR İLKESİ GEREĞİ CEVAP VERMEME HAKKI	188
D.	KORUNMA HAKKI.....	190
E.	TAZMİNAT VE MASRAFLARINI ALMA HAKKI	196

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÇOCUK TANIKLARIN DİNLENMESİ VE KORUNMASI

I.	ÇOCUK TANIKLARIN ÇAĞRILMASI	199
A.	ÇAĞRI USULÜ	199
B.	MAZERET BİLDİRME	203
II.	ÇOCUK TANIKLARIN DİNLENMESİ	205
A.	GENEL AÇIKLAMALAR	205
B.	DİNLEME USULÜ	209
1.	Genel Açıklamalar	209
2.	Çocukla Adli Görüşme	211
3.	SEGBİS Aracılığıyla Dinleme ve Kayıt Yapılması	215
4.	Çocuk Tanığa Soru Sorulması	220
a.	Kimliğine İlişkin Sorular	220
b.	Olaya İlişkin Sorular	221
c.	Çapraz Sorgu	224
5.	Sanığın Yüzleşme Hakkı ve Çocukların Tanıklığı	227
III.	ÇOCUK TANIĞIN BEYANININ DEĞERLENDİRİLMESİ	232
A.	BEYANIN GÜVENİLİRLİĞİ	232
B.	BEYANIN DEĞERLENDİRİLMESİ	237

IV. ÇOCUK TANIKLARIN KORUNMASI İÇİN ALINAN ÖNLEMLER.....	239
A. GENEL AÇIKLAMALAR.....	239
B. ÖZEL ORTAMDA DİNLEME.....	242
1. Genel Açıklamalar.....	242
2. Çocuk Tanıkların Koruması Amacıyla Kurulan Merkezler	243
a. Çocuk İzlem Merkezleri	243
b. Adli Görüşme Odaları	248
c. Üniversitelerin Çocuk Koruma Merkezleri	252
C. UZMAN BULUNDURMA.....	254
D. BİR DEFA DİNLEME	257
E. DİNLEME SIRASINDA VİDEO KAYDI YAPILMASI VE SEGBİS KULLANILMASI.....	259
F. KAPALI DURUŞMADA DİNLEME	261
G. HAZIR BULUNMA HAKKI OLANLARIN YOKLUĞUNDA DİNLENME.....	263
H. SANIĞIN DURUŞMA SALONUNDAN ÇIKARILMASI.....	264
I. KİMLİK VE ADRES BİLGİLERİNİN GİZLİ TUTULMASI.....	266
J. ÇOCUK TANIKLARI KORUMAK AMACIYLA ALINABİLECEK DİĞER TEDBİRLER	267
SONUÇ	271
KAYNAKÇA	279